

Κοινωνικά Δικαιώματα και Κοινωνικές Παροχές για τα άτομα με αναπηρίες ‘Α μέρος Κοινωνικά Δικαιώματα

Μενέλαος Θεοδωρουλάκης,

Διδάκτορας Κοινωνικής Πολιτικής,

Πρόεδρος Ομοσπονδίας Φορέων

Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης & Ψυχικής

Υγείας Αργώ,

Πρόεδρος Δ.Σ. ΠΕΨΑΕΕ

Τα δικαιώματα

Ο όρος **δικαίωμα** αναφέρεται γενικά είτε σε ηθικό δικαίωμα, το οποίο θεμελιώνεται σε ηθικές αρχές, είτε σε νομικό δικαίωμα, το οποίο κατοχυρώνεται από το νόμο.

- Θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα (όπως το δικαίωμα στη ζωή και την προσωπική ασφάλεια),
- Ατομικά ή αστικού χαρακτήρα δικαιώματα (όπως το δικαίωμα στην ιδιοκτησία),
- Πολιτικά δικαιώματα (όπως το δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι,) και
- Κοινωνικά δικαιώματα (όπως το δικαίωμα στην εργασία, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, το δικαίωμα πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και το δικαίωμα στις παροχές κοινωνικής πρόνοιας).

Τα άτομα με αναπηρίες

Ως «Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ)» νοούνται τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, διανοητικές ή αισθητηριακές δυσχέρειες, οι οποίες σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια, ιδίως θεσμικά, περιβαλλοντικά ή εμπόδια κοινωνικής συμπεριφοράς, δύναται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή των ατόμων αυτών στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους.

Βασικά νομικά κείμενα για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες

- **Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ** που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 30 Μαρτίου 2007 και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012 και εξειδικεύτηκε με το ν. 4488/17
- **Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ** όπως ισχύει
- **Το Σύνταγμα της Ελλάδος** όπως ισχύει
- Πλειάδα νόμων και υπουργικών αποφάσεων για τα δικαιώματα σε παροχές:
 - Στην Εκπαίδευση
 - Στην Κοινωνική Πρόνοια και Ασφάλιση
 - Στην Υγεία
 - Στην Απασχόληση
 - Στην Επικοινωνία και τις Μεταφορές

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

- Στόχος της Σύμβασης είναι να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να απολαμβάνουν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες σε ισότιμη βάση με τους άλλους πολίτες.
- Η Σύμβαση καθορίζει ελάχιστα πρότυπα για την προστασία και την κατοχύρωση ενός πλήρους φάσματος αστικών, πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων για τα άτομα με αναπηρία και υποχρεώνει τα κράτη μέλη να καταπολεμήσουν τις διακρίσεις.
- Καθιστά υπεύθυνους για την υλοποίηση της **όλους μας**: τις κυβερνήσεις των κρατών, τις κρατικές υπηρεσίες, τους οργανισμούς του δημόσιου τομέα, τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, τις ΜΚΟ, κάθε αρχή και εξουσία, κάθε πολίτη.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

- Τα δικαιώματα του ατόμου με αναπηρίες διασφαλίζονται και προστατεύονται ισχυρότερα νομικά
- Θεσπίζονται οι βασικές αρχές για την ισότητα, το σεβασμό στη διαφορετικότητα, την αξιοπρέπεια του, την ανεξαρτησία και αυτονομία του ατόμου με αναπηρίες.
- Το άτομο με αναπηρίες αποκτά νέα σημεία αναφοράς για ενημέρωση και γνώση για τα δικαιώματα του.
- Το άτομο με αναπηρίες ενδυναμώνεται και ενισχύεται η άποψη του, η συμμετοχή και η εμπλοκή σε ότι το αφορά άμεσα ή έμμεσα
- Νέα δυναμική για περισσότερες δράσεις για βελτίωση της ποιότητας ζωής του ατόμου με αναπηρίες
- Προσφυγή σε πρόσθετους μηχανισμούς σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων του ατόμου με αναπηρίες.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

Βασικές αρχές της είναι:

- Ο σεβασμός της εγγενούς αξιοπρέπειας, της ατομικής αυτονομίας, συμπεριλαμβανομένης και της ελευθερίας ατομικών επιλογών και της ανεξαρτησίας των ατόμων,
- Η μη διάκριση, η πλήρης και αποτελεσματική συμμετοχή και ένταξη στην κοινωνία,
- Ο σεβασμός της διαφοράς και η αποδοχή των ατόμων με αναπηρίες, ως μέρους της ανθρώπινης ποικιλομορφίας και της ανθρωπότητας,
- Η ισότητα ευκαιριών,
- Η προσβασιμότητα μέσω των εύλογων προσαρμογών,
- Η ισότητα των φύλων

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

- Προάγει, προστατεύει και διασφαλίζει την πλήρη και ίση απόλαυση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών, από όλα τα άτομα με αναπηρίες και να προάγει το σεβασμό της εγγενούς αξιοπρέπειάς τους.
- Αναγνωρίζει ότι η αναπηρία είναι μια εξελισσόμενη έννοια και ότι η αναπηρία προκύπτει από την αλληλεπίδραση μεταξύ των εμποδιζόμενων προσώπων και των περιβαλλοντικών εμποδίων και των εμποδίων συμπεριφοράς που παρεμποδίζει την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία, σε ίση βάση με τους άλλους
- Αναγνωρίζει ότι οι διακρίσεις κατά οποιουδήποτε προσώπου, βάσει αναπηρίας, αποτελούν προσβολή της εγγενούς αξιοπρέπειας και αξίας του ατόμου

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

- Αναγνωρίζει τη σημασία της προσωπικής αυτονομίας και ανεξαρτησίας για τα άτομα με αναπηρίες, περιλαμβανομένης της ελευθερίας να προβαίνουν σε δικές τους επιλογές.
- Αναγνωρίζει τη σημασία της προσβασιμότητας στο φυσικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό περιβάλλον, στην υγεία και εκπαίδευση, στις πληροφορίες και επικοινωνίες για να καταστήσει ικανά τα άτομα με αναπηρίες να απολαμβάνουν πλήρως όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και θεμελιώδεις ελευθερίες.
- Αναγνωρίζει ότι τα άτομα με αναπηρίες πρέπει να έχουν την ευκαιρία να εμπλέκονται ενεργά σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με πολιτικές και προγράμματα, περιλαμβανομένων εκείνων που άμεσα τα αφορούν.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

Στο άρθρο 24 προβλέπονται: Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες στην εκπαίδευση. Με σκοπό την άσκηση του δικαιώματος αυτού, χωρίς διακρίσεις και βάσει των ίσων ευκαιριών, τα Συμβαλλόμενα Κράτη διασφαλίζουν ένα εκπαιδευτικό σύστημα ένταξης, σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

Στο άρθρο 25 προβλέπονται: Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα απόλαυσης του υψηλότερου δυνατού επιπέδου υγείας των ατόμων με αναπηρίες, χωρίς διακρίσεις βάσει αναπηρίας. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, για να διασφαλίζουν την πρόσβαση, για τα άτομα με αναπηρίες, σε υπηρεσίες υγείας που να είναι προσαρμοσμένες στο φύλο, συμπεριλαμβανομένης και της σχετιζόμενης με την υγεία αποκατάστασης.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

Στο άρθρο 26 προβλέπονται: Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν αποτελεσματικά και κατάλληλα μέτρα, και μέσω της υποστήριξης από άλλα άτομα με αναπηρίες, προκειμένου να καταστήσουν ικανά τα άτομα με αναπηρίες να επιτύχουν και να διατηρήσουν τη μέγιστη ανεξαρτησία, πλήρη σωματική, πνευματική, κοινωνική και επαγγελματική ικανότητα και πλήρη ένταξη και συμμετοχή σε όλες τις πτυχές της ζωής

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

Στο άρθρο 27 προβλέπονται: Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα στην εργασία των ατόμων με αναπηρίες, σε ίση βάση με τους άλλους. Καθώς και:

- η απαγόρευση των διακρίσεων βάσει της αναπηρίας στην εργασία (στους όρους πρόσληψης, αμοιβής και απασχόλησης, στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας, στα εργασιακά και συνδικαλιστικά δικαιώματα)
- η αποτελεσματική πρόσβαση στα γενικά, τεχνικά προγράμματα και προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού, στις υπηρεσίες διορισμού και στην επαγγελματική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση
- η προαγωγή ευκαιριών που αφορούν την αυτοαπασχόληση, την ανάπτυξη συνεταιρισμών και εν γένει την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

Στο άρθρο 28 προβλέπονται: Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες για ένα βιοτικό επίπεδο ανεκτό, για τα ίδια και τις οικογένειές τους, συμπεριλαμβανομένης και της κατάλληλης διατροφής, ένδυσης και κατοικίας, και για συνεχή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους και λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για προστατεύουν και να προάγουν την εξασφάλιση του δικαιώματος αυτού χωρίς διακρίσεις βάσει αναπηρίας.

Προβλέπει επίσης ότι πρέπει να διασφαλίζουν την πρόσβαση, από τα άτομα με αναπηρίες και τις οικογένειές τους που ζουν σε καταστάσεις φτώχειας, στην κρατική βοήθεια, με σχετικές με την αναπηρία δαπάνες, συμπεριλαμβανομένης και της κατάλληλης κατάρτισης, της παροχής συμβουλών, της οικονομικής συνδρομής και της βραχυπρόθεσμης φροντίδας

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

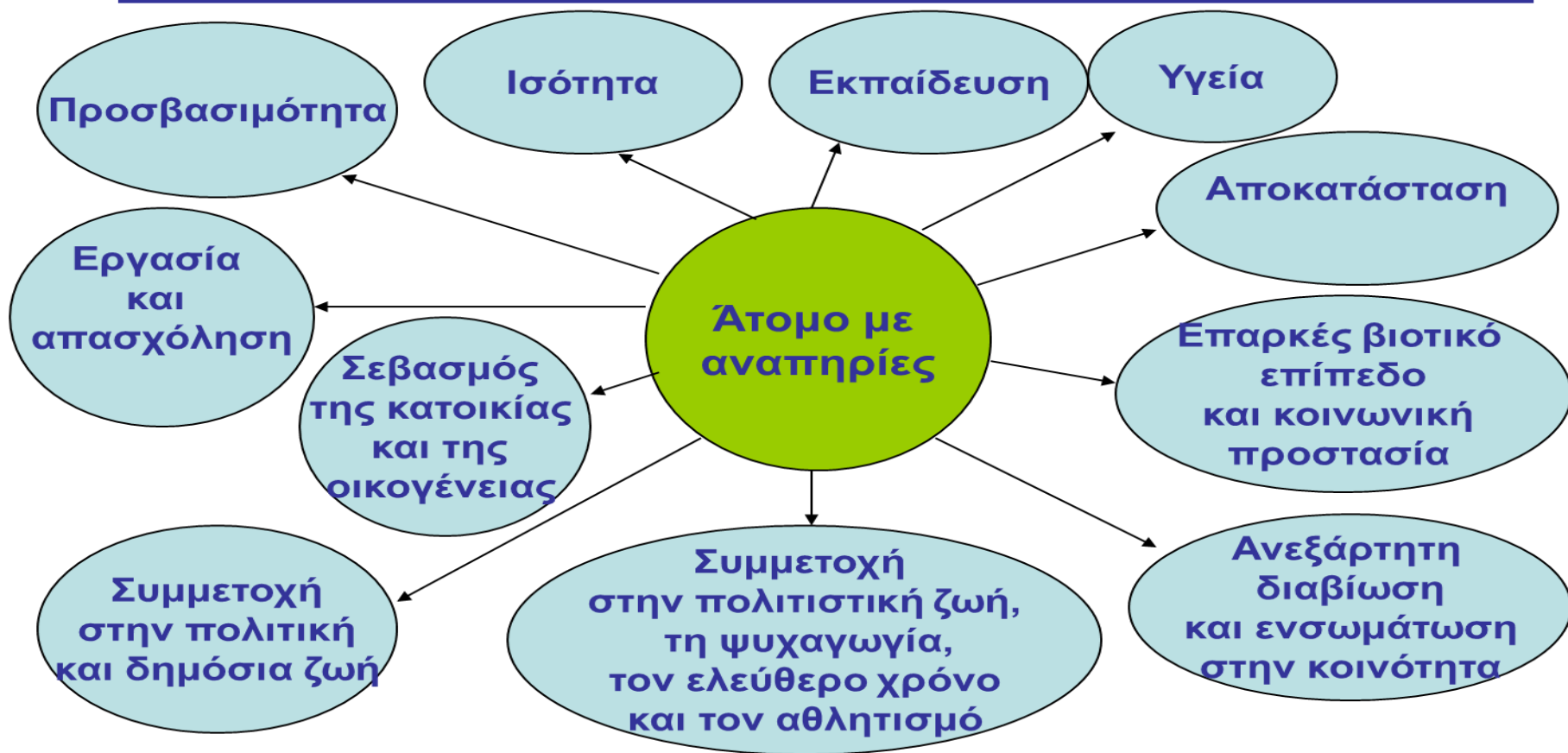
Στο άρθρο 29 προβλέπονται: Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στα άτομα με αναπηρίες πολιτικά δικαιώματα και την ευκαιρία να τα απολαμβάνουν, σε ίση βάση με τους άλλους, και αναλαμβάνουν να διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρίες μπορούν να συμμετέχουν, αποτελεσματικά και πλήρως, στην πολιτική και δημόσια ζωή, σε ίση βάση με τους άλλους, άμεσα ή μέσω ελεύθερα εκλεγμένων αντιπροσώπων τους, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος και της ευκαιρίας, για τα άτομα με αναπηρίες, να ψηφίζουν και να εκλέγονται

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

Στο άρθρο 30 προβλέπονται: Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να συμμετέχουν, σε ίση βάση με τους άλλους στην πολιτιστική ζωή και λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρίες: απολαμβάνουν την πρόσβαση στο πολιτιστικό υλικό, με προσβάσιμες μορφές, να απολαμβάνουν την πρόσβαση σε τηλεοπτικά προγράμματα, ταινίες, θέατρο και σε άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες, σε προσβάσιμες μορφές,

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ Η ΣΥΜΒΑΣΗ

Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ

- Άρθρο 14 Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην πρόσβαση στην επαγγελματική και συνεχή κατάρτιση. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ευχέρεια δωρεάν παρακολούθησης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
- Άρθρο 15 Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να εργάζεται και να ασκεί το επάγγελμα, το οποίο επιλέγει ή αποδέχεται ελεύθερα. 2. Κάθε πολίτης της Ένωσης είναι ελεύθερος να αναζητά απασχόληση, να εργάζεται, να εγκαθίσταται ή να παρέχει υπηρεσίες σε κάθε κράτος μέλος.

Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ

- Άρθρο 21 παρ 1. Απαγορεύεται κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ

- Άρθρο 26 Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να επωφελούνται μέτρων που θα τους εξασφαλίζουν την αυτονομία, την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή στον κοινοτικό βίο.

Τα βασικά δικαιώματα στο Σύνταγμα

- Άρθρο 2 στο οποίο αναφέρεται ότι «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας».
- Άρθρο 4 παρ. 1, στο οποίο αναφέρεται ότι «Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου», ενώ στην παρ. 2 αναφέρεται ότι «Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις».
- Άρθρο 5 παρ. 1, όπου αναφέρεται ότι «Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση...», ενώ στην παρ. 2 αναφέρεται ότι «Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας».

Τα βασικά δικαιώματα στο Σύνταγμα

- Άρθρο 21 παρ. 2, όπου αναφέρεται ότι «Πολύτεκνες οικογένειες, οι ανάπηροι πολέμου και ειρηνικής περιόδου, τα θύματα πολέμου, οι χήρες και ορφανά εκείνων που έπεσαν στο πόλεμο, καθώς και όσοι πάσχουν από ανίατη σωματική ή πνευματική νόσο έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το κράτος».
- Σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου «Το κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών και παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας, του γήρατος, της αναπηρίας και για την περίθαλψη των απόρων».
- Στην παρ. 6 αναφέρεται: «Τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας».

Τα βασικά δικαιώματα στο Σύνταγμα

- Άρθρο 22 παρ. 1, όπου αναφέρεται ότι «*Η εργασία αποτελεί δικαίωμα και προστατεύεται από το Κράτος...*», «*Όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από φύλο ή άλλη διάκριση, έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας*».
- Άρθρο 25 παρ. 1, όπου αναφέρεται ότι «*Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους...*».
- Άρθρο 25 παρ. 4, όπου αναφέρεται ότι «*Το Κράτος δικαιούται να αξιώνει από όλους τους πολίτες την εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης*».

Τα βασικά δικαιώματα στο Σύνταγμα

- Άρθρο 22 παρ. 1, όπου αναφέρεται ότι «*Η εργασία αποτελεί δικαίωμα και προστατεύεται από το Κράτος...*», «*Όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από φύλο ή άλλη διάκριση, έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας*».
- Άρθρο 25 παρ. 1, όπου αναφέρεται ότι «*Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους...*».
- Άρθρο 25 παρ. 4, όπου αναφέρεται ότι «*Το Κράτος δικαιούται να αξιώνει από όλους τους πολίτες την εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης*».

Τα βασικά δικαιώματα στο Σύνταγμα

- Άρθρο 116 παρ. 2 όπου αναφέρεται ότι «...*Το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη...*».
- Άρθρο 120 παρ 4 όπου ορίζει ότι «*Η τήρηση του Συντάγματος επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων, που δικαιούνται και υποχρεούνται να αντιστέκονται με κάθε μέσο εναντίον οποιουδήποτε επιχειρεί να το καταλύσει ...*»

Κοινωνικά Δικαιώματα και Κοινωνικές Παροχές για τα άτομα με αναπηρίες 'B μέρος Κοινωνικές παροχές

Μενέλαος Θεοδωρουλάκης,

Διδάκτορας Κοινωνικής Πολιτικής,

Πρόεδρος Ομοσπονδίας Φορέων

Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης & Ψυχικής

Υγείας Αργώ,

Πρόεδρος Δ.Σ. ΠΕΨΑΕΕ

Κοινωνικές παροχές: Σύνταξη επιζώντος τέκνου με αναπηρία

Η **Σύνταξη επιζώντος τέκνου** παρέχεται εφόσον το τέκνο είναι κάτω των 24 ετών ή έχει πιστοποιημένη αναπηρία πριν το 24 έτος ηλικίας που το καταστεί ανίκανο προς πάσα βιοποριστική εργασία. Απαραίτητη προϋπόθεση για την λήψη της σύνταξης είναι η μη σύναψη γάμου ή σύμφωνου συμβίωσης και η μη εργασία.

Το ποσό της σύνταξης καθορίζεται κατ' ελάχιστο στα 360 ευρώ εάν δεν υπάρχει δεύτερο τέκνο που να δικαιούται σύνταξη

Προβλέπεται δικαίωμα των αμφοτεροπλευρώς ορφανών τέκνων με μόνιμο ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, να λαμβάνουν το ποσό της σύνταξης που πράγματι ελάμβανε ο θανών συνταξιούχος γονέας.

Κοινωνικές παροχές: Σύνταξη αναπηρίας

- Η **Αναπηρική Σύνταξη** παρέχεται εφόσον έχετε συμπληρώσει ένα συγκεκριμένο αριθμό ενσήμων στον Ασφαλιστικό σας Φορέα που εξαρτώνται από την ηλικία σας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πιστοποίηση ποσοστού αναπηρίας 50% για τους μισθωτούς και 67% για τους ελεύθερους επαγγελματίες.
 - Για ποσοστό αναπηρίας 50%-66,9% αποδίδεται το 1/2 της εθνικής σύνταξης συν το ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης που προκύπτει
 - Για ποσοστό αναπηρίας 67-79,9% αποδίδεται το 75% της εθνικής σύνταξης συν το ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης που προκύπτει
 - Για ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω αποδίδεται το 100% της εθνικής σύνταξης συν το ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης που προκύπτει

Κοινωνικές παροχές: Σύνταξη αναπηρίας

- -Να έχει συμπληρώσει ανάλογα με την ηλικία του τον αριθμό ημερών ασφάλισης όπως καταγράφονται στον πίνακα παρακάτω.
Σημειώνεται πως από τις προβλεπόμενες – ανάλογα με την ηλικία – ημέρες θα πρέπει ο ασφαλισμένος να έχει τουλάχιστον 300 ημέρες ασφάλισης μέσα στα τελευταία 5 χρόνια.
- Οι αναφερόμενες ημέρες ασφάλισης πρέπει να έχουν συμπληρωθεί πριν από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας σε κάθε περίπτωση.

Κοινωνικές παροχές: Σύνταξη αναπηρίας

Ασφαλιστικές προϋποθέσεις αναπηρικής σύνταξης:

- 1.500 μέρες ασφάλισης , από τις οποίες 600 τουλάχιστον τα 5 τελευταία έτη
- 4.500 μέρες ασφάλισης ή ανάλογα με την ηλικία:

Ηλικία 21 ετών – 300 ημέρες
Ηλικία 22 ετών – 420 ημέρες
Ηλικία 23 ετών – 540 ημέρες
Ηλικία 24 ετών – 660 ημέρες
Ηλικία 25 ετών – 780 ημέρες
Ηλικία 26 ετών – 900 ημέρες
Ηλικία 27 ετών – 1.020 ημέρες
Ηλικία 28 ετών – 1.140 ημέρες
Ηλικία 29 ετών – 1.260 ημέρες
Ηλικία 30 ετών – 1.380 ημέρες

Ηλικία 31 ετών – 1.500 ημέρες
Ηλικία 32 ετών – 1.650 ημέρες
Ηλικία 33 ετών – 1.740 ημέρες
Ηλικία 34 ετών – 1.860 ημέρες
Ηλικία 35 ετών – 1.980 ημέρες
Ηλικία 36 ετών – 2.100 ημέρες
Ηλικία 37 ετών – 2.220 ημέρες
Ηλικία 38 ετών – 2.340 ημέρες
Ηλικία 39 ετών – 2.460 ημέρες
Ηλικία 40 ετών – 2.580 ημέρες

Κοινωνικές παροχές: συντάξεις γονέων αναπήρων

Οι προϋποθέσεις (οι οποίες θα πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά) για τη συνταξιοδότηση του γονέα αναπήρου παιδιού είναι οι εξής:

α) το παιδί πρέπει:

- να είναι άγαμο και ανάπηρο με ποσοστό 67% και άνω
- να μην εργάζεται
- να μη νοσηλεύεται σε ίδρυμα με δαπάνη ασφαλιστικού ή άλλου δημόσιου φορέα

β) ο γονέας που θα συνταξιοδοτηθεί με αυτές τις διατάξεις πρέπει:

- να έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 7.500 ημέρες και ασφάλισης ή 25 έτη ασφάλισης και να έχει συμπληρώσει τα 55 έτη ηλικίας
- να μη λαμβάνει ήδη σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το δημόσιο

Κοινωνικές παροχές: συντάξεις αδελφών

Ο/Η αδελφός/ή που θα συνταξιοδοτηθεί με τις διατάξεις θα πρέπει να συνοικεί με τον ανάπηρο και

- να έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 7.500 ημέρες πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης ή 25 έτη ασφάλισης και να έχει συμπληρώσει το 55 έτος ηλικίας
- να μη λαμβάνει ήδη σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το δημόσιο
- να έχει τεθεί δικαστικός συμπαραστάτης του ανάπηρου αδελφού με αμετάκλητη δικαστική απόφαση λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας αυτού για τουλάχιστον μία πενταετία από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο παύσει η δικαστική συμπαράσταση ή διακοπεί η συνοίκηση, η σύνταξη θα διακοπεί από την ημερομηνία της παύσης ή της διακοπής.

Κοινωνικές παροχές: δωρεάν ιατροφαρμακευτική φροντίδα

Με τον ν 4368/16 θεσπίστηκε το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε όλες τις δημόσιες δομές υγείας για την παροχή νοσηλευτικής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε ανασφάλιστους και σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες συμπεριλαμβανομένων των δικαιούχων επιδομάτων πρόνοιας.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη ΑΜΚΑ.

Επιπλέον, τα ψυχιατρικά φάρμακα παρέχονται εντελώς δωρεάν από τα φαρμακεία στους δικαιούχους μηδενικής συμμετοχής όπως και στους ασφαλισμένους.

Κοινωνικές παροχές-επιδόματα

Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με βαριά αναπηρία

Δικαιούχοι είναι τα άτομα τα οποία κρίνονται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ΚΕΠΑ ότι έχουν σωματική, νοητική ή ψυχική ασθένεια ή αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω.

Το επίδομα καταβάλλεται από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ΟΠΕΚΑ σε μηνιαία βάση την τελευταία εργάσιμη μέρα του μήνα.

Κοινωνικές παροχές-επιδόματα

- Η αίτηση υποβάλλεται μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας από εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους των Κέντρων Κοινότητας.
- Στην περίπτωση την οποία η αίτηση γίνεται αποδεκτή, δημιουργείται φάκελος αναπηρίας και αποδίδεται στον αιτούντα ΑΜ ΚΕΠΑ.
- Ο ενδιαφερόμενος παραπέμπεται στον θεράποντα γιατρό για ηλεκτρονική συμπλήρωση του εισηγητικού φακέλου παραπομπής στα ΚΕΠΑ.
- Μετά τα ΚΕΠΑ και προγραμματίζεται η εξέταση του από τις υγειονομικές επιτροπές των ΚΕΠΑ.
- Μετά την λήψη της κρίσης 67% ποσοστού αναπηρίας ΚΕΠΑ το επίδομα καταβάλλεται για όσο διάστημα ισχύει

Πιστοποίηση αναπηρίας εφόρου ζωής

Για τις ψυχιατρικές παθήσεις έχει θεσπιστεί η εφόρου ζωής πιστοποίηση αναπηρίας κατά περίπτωση, συγκεκριμένα:

Μέσου και προχωρημένου σταδίου άνοια
Σχιζοφρένεια μετά 10 έτη κρίσης
Σχιζότυπη διαταραχή μετά 15 έτη κρίσης
Παραληρητική διαταραχή, παραφρένεια, υποστροφική παρανοειδής μετά 15 έτη κρίσης
Σχιζοσυναισθηματική διαταραχή μετά 15 έτη κρίσης
Διπολική συναισθηματική διαταραχή μετά 12 έτη κρίσης
Ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή μετά 15 έτη κρίσης
Νοητική υστέρηση μετά τα 17 έτη ηλικίας και δύο κρίσεις
Διαταραχές αυτιστικού φάσματος μετά τα 17 έτη ηλικίας και δύο κρίσεις
Γενετικά σύνδρομα του χρωμοσώματος

Κοινωνικές παροχές-Δωρεάν μετακίνηση

Απόκτηση **Δωρεάν Δελτίου Μετακίνησης** ΑΜΕΑ που σας δίνει τη δυνατότητα –εφόσον το εισόδημά σας δεν ξεπερνά το ποσό που ορίζεται με εγκύκλιο κάθε χρόνο- να μετακινήστε δωρεάν με όλα τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς της Αθήνας και να έχετε έκπτωση 50% σε όλα τα ΚΤΕΛ της Ελλάδας καθώς και όλα τα δρομολόγια του ΟΣΕ.

Για τα ακτοπλοϊκά εισιτήρια ισχύει έκπτωση εφόσον το ποσοστό αναπηρίας είναι 80% και άνω

Κοινωνικές παροχές-Δωρεάν μετακίνηση

Τα δελτία χορηγούνται στους δικαιούχους τόσο από τις αρμόδιες Υπηρεσίες των Περιφερειακών Ενοτήτων στις οποίες ανήκουν οι δικαιούχοι όσο και από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%, με την προϋπόθεση ότι το ετήσιο συνολικό δηλωθέν ατομικό τους εισόδημα δεν είναι μεγαλύτερο των 23.000 ευρώ ή το ετήσιο συνολικό δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα δεν είναι μεγαλύτερο των 29.000 ευρώ (το ετήσιο συνολικό δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα των 29.000 ευρώ προσαυξάνεται με 5.600 ευρώ για κάθε επιπλέον άτομο πέραν του δικαιούχου, που συνοικεί και εξαρτάται από αυτόν, εφόσον έχει αναπηρία 67% και άνω)

Κοινωνικές παροχές-Απασχόληση

Ο Ν. 2643/1998 «Μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών και άλλες διατάξεις» αποτέλεσε την αφετηρία στο σύστημα των υποχρεωτικών τοποθετήσεων ατόμων από προστατευόμενες κατηγορίες (ανάμεσά τους και τα άτομα με αναπηρία και οι συγγενείς α' βαθμού των ατόμων με αναπηρία) σε θέσεις εργασίας με τη θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων τοποθέτησης (μορίων) βάσει τυπικών προσόντων και ποσοστού αναπηρίας στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Κοινωνικές Παροχές Ειδικό Πρόγραμμα ΟΑΕΔ ενίσχυσης εργοδοτών για την πρόσληψη ΑμεΑ

- Η επιχορήγηση για κάθε μήνα πλήρους απασχόλησης για τους ωφελούμενους ανέργους, ανέρχεται στο **90%** του μισθολογικού και μη κόστους και μέχρι του ποσού των 800 ευρώ μηνιαίως.
- Για κάθε μήνα μερικής απασχόλησης η επιχορήγηση ανέρχεται στο 80% του μισθολογικού και μη κόστους και μέχρι του ποσού των 400 ευρώ μηνιαίως. Ως μερική απασχόληση για υπαγωγή στο πρόγραμμα θεωρείται η κατ' ελάχιστον τετράωρη ημερήσια απασχόληση εργαζόμενου σε πενθήμερη βάση.
- Στο μισθολογικό και μη μισθολογικό κόστος συμπεριλαμβάνονται οι ακαθάριστες πραγματικές μηνιαίες αποδοχές και οι εισφορές που βαρύνουν τον εργοδότη

Κοινωνικές Παροχές: Ειδικό Πρόγραμμα ΟΑΕΔ ενίσχυσης εργοδοτών για την πρόσληψη ΑμεΑ

- Η διάρκεια της επιχορήγησης ορίζεται στους δώδεκα (12) μήνες με δυνατότητα επέκτασης για άλλους δώδεκα (12) μήνες και στη συνέχεια για άλλους δώδεκα (12) μήνες **(12+12+12=36)**
- Η πρόσληψη των ψυχικά πασχόντων επιχορηγείται ακόμα και αν ο ψυχικά πάσχοντας ήταν εργαζόμενος της επιχείρησης ή έχει επιχορηγηθεί και μπορεί να επαναληφθεί άμεσα

Κοινωνικές παροχές-Απασχόληση

Πιο πρόσφατα, ο Ν. 4440/2016 «Ενιαίο σύστημα κινητικότητας στη δημόσια διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση» προώθησε περαιτέρω την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία στον δημόσιο τομέα με την ανακατανομή ποσοστών στο σύστημα προσλήψεων.

Κοινωνικές παροχές-Απασχόληση

- Το 10% των προκηρυσσόμενων θέσεων τακτικού προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ κατά περιφερειακή ενότητα, φορέα και κλάδο ή ειδικότητα καλύπτονται από άτομα με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας 50% τουλάχιστον.
- Το 5% των προκηρυσσόμενων θέσεων τακτικού προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου αντίστοιχα καλύπτονται από όσους έχουν τέκνο, αδελφό ή σύζυγο, καθώς και από τέκνα ατόμων με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, στην περίπτωση των ατόμων με νοητική στέρηση ή αυτισμό, για την παροχή της προστασίας απαιτείται ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%

Κοινωνικές παροχές-Απασχόληση

Νόμος 4488/2017 – «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις»:

Η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση όσων έχουν ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής υστέρησης με ποσοστό 50% και άνω, εφόσον ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης και πιστοποιείται αυτό με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας η οποία ισχύει για τρία (3) έτη, δεν συνεπάγεται διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων.

Κοινωνικές παροχές-Απασχόληση

- Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται σε **συνταξιούχους** που αναλαμβάνουν μόνιμη ή με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εργασία σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης.
- Οι συνταξιούχοι της παραγράφου 1 και οι δικαιούχοι επιδομάτων υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν να το δηλώσουν στον ΕΦΚΑ, στο ΕΤΕΑΕΠ και στις αρμόδιες υπηρεσίες πρόνοιας.

Πλεονεκτήματα της διάταξης

- Αναγνωρίζει επίσημα ότι η επαγγελματική αποκατάσταση είναι αναπόσπαστο μέρος της Ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.
- Καλύπτει όλες τις μορφές απασχόλησης (μισθωτή εργασία και αυτοαπασχόληση) σε όλη την αγορά εργασίας και συνεχίζεται ανεπηρέαστα η καταβολή όλων των παροχών.
- Καλύπτει και την περίπτωση λήψης σύνταξης γονέα λόγω θανάτου
- Η απασχόληση στο πλαίσιο της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και επαγγελματικής επανένταξης δεν επηρεάζει την κρίση των ΚΕΠΑ.
- Απαιτεί μια απλή βεβαίωση-πιστοποίηση από οποιαδήποτε μονάδα ψυχικής Υγείας του Ν 2716/99.
- Ισχύει και για τα άτομα με νοητική υστέρηση

Η σημασία της θεσμικής αλλαγής

- Επεκτείνει το ευεργετικό πλαίσιο για την απασχόληση των ΚοιΣΠΕ / ΚοινΣΕπ και των προγραμμάτων υποστήριξης της απασχόλησης (Ν. 4331/15).
- Άρει τα αντικίνητρα στην απασχόληση που δημιουργούσε η διακοπή των συντάξεων και των επιδομάτων.
- Θα ενισχύσει σημαντικά το ποσοστό των ψυχικά πασχόντων που θα επιδιώκει να εργαστεί, ειδικά στην ελεύθερη αγορά.
- Αλλάζει όλο το μοντέλο επαγγελματικής αποκατάστασης των ψυχικά πασχόντων και πλέον μπορούμε να αναπτύξουμε μορφές υποστηριζόμενης απασχόλησης πέρα από τους ΚοιΣΠΕ και τις ΚοινΣΕπ.
- **Ανοίγει το δρόμος για οριστική αποσύνδεση των επιδομάτων και των συντάξεων αναπηρίας με την εργασία για όλα τα ΑμεΑ...**